

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

Підпис

Ім'я, ПРИЗВИЩЕ

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія соціальної роботи

Назва дисципліни

Галузь знань – І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Спеціальність – І 10 Соціальна робота та консультування

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Соціальна робота. Психосоціальна підтримка та консультування

Обсяг дисципліни – 5 кредити ЕКТС

Шифр дисципліни – ОЗП.04

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (загальної підготовки)

Факультет – Гуманітарно-педагогічний

Кафедра – Соціальної роботи і соціальної педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Контрольна робота	Залік	Іспит
					Аудиторні заняття				Семінарські заняття	СРС				
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Денна	1	1	4	120	50	32		18		70				+
Заочна	1	1	4	120	12	8		4		108				+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Соціальна робота та консультування» за спеціальністю І 10 Соціальна робота та консультування

Робоча програма складена Алла ШЕРЕМЕТ к. пед. наук, доц. Алла ШЕРЕМЕТ

Підпис автора

Науковий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРИЗВИЩЕ автора

Схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки

Протокол від 29 серпня 2025 № 1

Зав. кафедри

Олена ВАСИЛЕНКО

Підпис

Ім'я, ПРИЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

Підпис

Ім'я, ПРИЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Гарант освітньо- професійної програми, канд. пед. наук, доц.	Гуманітарно- педагогічний факультет		Олена ВАСИЛЕНКО

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Історія соціальної роботи» є складовою обов'язкової частини дисциплін загальної підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня за спеціальністю І 10 Соціальна робота та консультування за освітньо-професійною програмою Соціальна робота та консультування.

Пререквізити – вихідна.

Постреквізити – ОФП.16 Соціальна робота в громаді; ОФП.04 Теорія і моделі соціальної роботи.

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

– **компетентності**: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог (ІК); Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 01); Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК 02);); Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 06); Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 09); Здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК 15); Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного) (ФК 01); Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення (ФК 03); Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту (ФК 12); Здатність до розробки та реалізації проєктів і програм (ФК 13); Здатність здійснювати соціальне консультування різних груп населення та категорій клієнтів, використовуючи сучасні методи, технології та кризові інтервенції (УК 01);

– **програмні результати навчання**: Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід (ПРН 03); Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми (ПРН 04); Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях (ПРН 08); Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень (ПРН 21); Надавати комплексну психосоціальну підтримку, соціальне консультування та кризове втручання через застосування сучасних методів індивідуального та групового консультування, соціальної реабілітації, соціального супроводу й супервізії, адаптуючи їх до потреб різних категорій клієнтів та вразливих груп населення, з урахуванням сучасних національних та міжнародних стандартів соціальної роботи й соціальних викликів (ПРН 24); Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя та прагнути особистісного зростання й саморозвитку. (ПРН 27).

Мета дисципліни. Формування наукового світогляду здобувачів освіти, кращого засвоєння інших психолого-педагогічних фахових дисциплін.

Предмет дисципліни. Теоретичні і практичні засади історії соціальної роботи, її суть, мета, форми, напрями, методи.

Завдання дисципліни. Формувати знання здобувачів з теоретичних основ історії соціальної роботи, її суті, мети, форми, напрямів, методів.

Результати навчання: здійснювати пошук, критичний аналіз і систематизацію інформації з різних джерел стосовно історії соціальної роботи, розуміння її суті, мети, форм, напрямів, методів.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

№ п/п	Назва розділи (теми)	Кількість годин, відведених на					
		Стаціонарна ф. н-ня			Заочна ф. н-ня		
		л	практ	срс	л	практ	срс
1.	Вступ до курсу "Історія соціальної роботи". Зв'язок з іншими дисциплінами.	2	2	5	2		
2.	Зародження та становлення соціальної підтримки населення у Київській Русі.	2		5			10
3.	Розвиток системи громадської опіки в Україні в 16-18 ст.	4	2	10			10
4.	Розвиток соціальної роботи на українських землях в 19 – поч.20 ст. Роль благодійних товариств в громадській опіці.	4	2	10		2	15
5.	Зародження та становлення соціальної роботи у країнах Європи та Америки (сер. 19 – поч.20 ст.)	4	2	10	2		15
6.	Розвиток і основні моделі соціальної роботи з населенням в країнах Західної Європи та США в 20 – 80 рр. Робота з жінками, дітьми та підлітками, інвалідами та людьми похилого віку: історія та сучасний стан.	4	2	10			10
7.	Соціальна політика в Україні та СРСР в 20-30 рр.: законодавче забезпечення.	4	2	5	2		15
8.	Основні форми і засади соціальної роботи з населенням в УРСР в 40-60 рр.	2	2	5			10
9.	Соціальний захист і допомога населенню у 70 – поч.90 рр.:правовий та економічний аспекти.	2	2	5	2		13
10.	Розвиток соціальної роботи в Україні в період Незалежності. Діяльність соціальних служб на Хмельниччині.	4	2	5		2	10
Разом за I семестр:		32	18	70	8	4	108

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

№п/п	Теми лекційного заняття	Години
1.	ТЕМА 1 ВСТУП ДО КУРСУ "ІСТОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ. ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДИСЦИПЛІНАМИ 1. Предмет, об'єкт, структура та поняття - соціальна робота. 2. Періодизація історії соціальної роботи. 3. Причини виникнення та існування соціальної роботи. 4. Методи та методологія курсу "Історія соціальної роботи". 5. Зв'язок курсу з іншими науками. Література: [1; 4;6;]	2
2.	ТЕМА 2 ЗАРОДЖЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ НАСЕЛЕННЯ У КИЇВСЬКІЙ РУСІ. 1. Громадська опіка в докнязівський період. 2. Соціальна політика київських князів щодо "слабких" категорій населення. 3. Законодавче забезпечення громадської опіки населення в кін. 10-13 ст. Література: [1; 3; 9]	2
3.	ТЕМА 3 РОЗВИТОК СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОЇ ОПІКИ В УКРАЇНІ в 16-18ст. 1.Братства як осередки соціальної роботи в Україні в 16-17 ст. 2.Сільська громада та її роль у громадській опіці. Література: [1; 3;4; 5;8]	2
4.	ТЕМА 3 РОЗВИТОК СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОЇ ОПІКИ В УКРАЇНІ в 16-18ст. 1.Елементи соціальної роботи в Запорозькій Січі. Література: [1; 3;4; 5;8]	2
5.	ТЕМА 4 РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ В 19-поч.20ст. 1.Традиції громадської та родинної допомоги. 2.Виникнення та діяльність державних і громадських благодійних установ і закладів по соціальній допомозі населенню. Література: [1; 3;4;5]	2
6.	ТЕМА 4 РОЛЬ БЛАГОДІЙНИХ ТОВАРИСТВ В ГРОМАДСЬКІЙ ОПІЦІ 1. Соціальна робота в період 1 світової війни та визвольних змагань. Діяльність Червоного Хреста дитячих та жіночих організацій. 2.Приватна благодійність. Література: [1; 3;4;5]	2
7.	ТЕМА 5 ЗАРОДЖЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ ТА АМЕРИКИ (сер.19-поч.20ст.) 1.Міжнародний жіночий рух та його вплив на становлення соціальної роботи в США та країнах Європи.	2

	2.Виникнення перших соціальних організацій та професії соціального працівника. 3.Джейн Адамс і Елен Гейц Старр. Халл-Хауз – перший пансіон для бідних в Чикаго. Література: [1;2;3;7;8; 9]	
8.	ТЕМА 5 ЗАРОДЖЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ ТА АМЕРИКИ (сер.19-поч.20ст.) 1.Напрямки роботи в США. 2.Активізація на розв’язання проблем інвалідів, груп, общини. 5.Поділ сфери діяльності соціальних служб на соціально-педагогічну і соціальну роботу в Німеччині: проблеми і досягнення. Література: [1;2;3;7;8; 9]	2
9.	ТЕМА 6 РОЗВИТОК І ОСНОВНІ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З НАСЕЛЕННЯМ В КРАЇНАХ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ в 20-80 рр. 1.Становлення системи соціального страхування в США. 2.Закон 1935 року. Література: [1;2;5; 6; 8]	2
10.	ТЕМА 6 РОЗВИТОК І ОСНОВНІ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З НАСЕЛЕННЯМ В КРАЇНАХ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ в 20-80 рр. 1.Пенсійне забезпечення та медичне страхування. 2. Робота з жінками, дітьми та підлітками, інвалідами та людьми похилого віку. Література: [1;2;5; 6; 8]	2
11.	ТЕМА 7 СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ ТА СРСР в 20-30 рр. ТА ЇЇ ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ 1.Соціальна допомога населенню в роки “воєнного комунізму” та НЕПу. 2.Указ РНК про постачання населення продовольством і товарами першої необхідності (1918р.). становлення системи матеріального забезпечення. 3. Декларація про соціальне страхування робітників (1924р.). Література: [1; 6; 7;8;9]	2
12.	ТЕМА 7 СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ ТА СРСР в 20-30 рр. ТА ЇЇ ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ 1.Закон 1929р. про соціальне страхування від безробіття та при втраті працездатності. 2.Формування патерналістської моделі соціального захисту та її правове забезпечення. Конституція 1936р. Література: [1; 6; 7;8;9]	2
13.	ТЕМА 8 ОСНОВНІ ФОРМИ ТА ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УРСР в 40-60рр. 1.Соціальне забезпечення та страхування в СРСР. 2.Пенсійне законодавство.	2

	3.Соціальний захист інвалідів війни. 4.Соціальна молодіжна політика в повоєнні роки. 5.Пенсії за віком та втраті годувальника. 6.Проблема працевлаштування. 7.Професійна підготовка кадрів. 8.Санаторно-курортне лікування. Література: [1; 6; 8]	
14.	ТЕМА 9 СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ І ДОПОМОГА НАСЕЛЕННЮ у 70- поч.90 рр.: ПРАВОВИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ 1.Соціальна політика в СРСР та УРСР. 2.Розвиток системи соціального забезпечення. 3.Пенсійне забезпечення по старості у випадку хвороби та втрати працездатності. Література: [1;2;5; 6;7]	2
15.	ТЕМА 9 СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ І ДОПОМОГА НАСЕЛЕННЮ у 70- поч.90 рр.: ПРАВОВИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ 1.Конституція СРСР (1977р.) та УРСР (1978р.). 2.Альтернативні види соціального забезпечення. 3.Турбота держави про дітей та молодь: переваги та недоліки. Література: [1;2;5; 6;7]	2
16.	ТЕМА 10 РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ В ПЕРІОД НЕЗАЛЕЖНОСТІ (90-ті рр.) 1.Створення системи служб соціальної допомоги населенню. 2.Українська Асоціація соціальних педагогів та спеціалістів з соціальної роботи: напрямки та перспективи діяльності. 3.Зasadничі принципи. 4.Співробітництво з державними, громадськими, політичними та релігійними організаціями. 5.Участь в розробці питань теорії та практики. Література: [1,2,8,9,10]	2
17.	ТЕМА 10 РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ В ПЕРІОД НЕЗАЛЕЖНОСТІ (90-ті рр.) 1.Підготовка та впровадження в дію законодавчих актів щодо соціальної роботи. 2.Вирішення проблеми перепідготовки та підвищення кваліфікації соціальних кадрів. 3.Діяльність соціальних служб на Хмельниччині. Література: [1,2,8,9,10]	
Разом за семестр:		32

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Тема лекційного заняття	Кількість годин
Лекція 1. Тема: Вступ до курсу "Історія соціальної роботи". Зв'язок з іншими дисциплінами. 1.Предмет, об'єкт, структура та поняття - соціальна робота. 2.Періодизація історії соціальної роботи.	2

3.Причини виникнення та існування соціальної роботи. 4.Методи та методологія курсу “Історія соціальної роботи”. 5.Зв’язок курсу з іншими науками. Література: [1; 4;6;] Лекція 2. Тема: Зародження та становлення соціальної підтримки населення у Київській Русі. Розвиток соціальної роботи в середні віки. 1.Громадська опіка в докнязівський період. 2.Соціальна політика київських князів щодо “слабких” категорій населення. 3.Законодавче забезпечення громадської опіки населення в кін. 10-13 ст. 4. Розвиток системи громадської опіки в Україні в 16-18 ст. 5.Розвиток соціальної роботи на українських землях в 19 – поч.20 ст. 6.Роль благодійних товариств в громадській опіці. 7.Братства як осередки соціальної роботи в Україні в 16-17 ст. 8.Сільська громада та її роль у громадській опіці. Елементи соціальної роботи	2
Лекція 3. Тема: Розвиток соціальної роботи на українській землях в 19-поч. 20 ст. Зародження та становлення соціальної роботи у країнах Європи та Америки Виникнення та діяльність державних і громадських благодійних установ і закладів по соціальній допомозі населенню. Соціальна робота в період 1 світової війни та визвольних змагань. Виникнення перших соціальних організацій та професії соціального працівника. Напрямки роботи в США. Поділ сфери діяльності соціальних служб на соціально-педагогічну і соціальну роботу в Німеччині: проблеми і досягнення. Література: [1;2;3;7;8; 9]	2
Лекція 4. Тема: Основні форми та засади соціальної роботи в УРСР 1. Соціальна політика в Україні та СРСР в 20-30 рр.: законодавче забезпечення. 2. Основні форми і засади соціальної роботи з населенням в УРСР в 40-60 рр. 3. Соціальний захист і допомога населенню у 70 – поч.90 рр.:правовий та економічний аспекти.	2
Лекція 5. Тема: Розвиток соціальної роботи в Україні у період Незалежності (90-ті рр). 1.Створення системи служб соціальної допомоги населенню. 2.Українська Асоціація соціальних педагогів та спеціалістів з соціальної роботи: напрямки та перспективи діяльності. 3.Зasadничі принципи. 4.Співробітництво з державними, громадськими, політичними та релігійними організаціями. 5.Участь в розробці питань теорії та практики	2
Разом	8

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ п/п	Тема практичного заняття	К-ть годин
1.	<i>Заняття 1:</i> Історія соціальної роботи як наукова дисципліна: предмет, завдання та основні поняття курсу. I. Обговорення теоретичного матеріалу. 1. Предмет, завдання, джерела. Принципи побудови курсу. 2. Архаїчний період в історії соціальної роботи.	2

	3. Благодійність у державах Стародавнього Сходу. 4. Соціальне виховання та суспільна опіка у Давній Греції та Давньому Римі. 5. Релігійні вірування про виховання моральних якостей та благодійність. II. Контроль виконання СРС. 1. Реферативні доповіді Література: 1, 9, 11, 12.	
	<i>Заняття 1:</i> Благодійництво як основна форма соціальної підтримки населення в Київській Русі. I. Обговорення теоретичного матеріалу. 1. Формування гуманістичних традицій у давніх слов'ян. 2. Форми соціальної допомоги. 3. Особливості благодійності в Київській Русі. Княжа підтримка і захист. 4. Церковно-монастирські форми опіки. 5. Теоретичні аспекти соціальної роботи та їх висвітлення у творах письменників княжих часів. II. Контроль виконання СРС. Література: 1, 9, 11, 12.	
2.	<i>Заняття 2:</i> Громадська опіка на українських землях в епоху пізнього Середньовіччя. План. I. Обговорення теоретичного матеріалу. 1. Особливості соціальної роботи в період Українського Відродження. 2. Філантропічні функції братств України та їх продовження у братських школах. 3. Виховання гуманізму і милосердя як одне з основних завдань козацької педагогіки. Соціальна допомога у Запорізькій Січі. II. Контроль виконання СРС. 1. Реферативні доповіді Література: 1, 7, 9, 11, 12.	2
	<i>Заняття 2:</i> Громадська опіка на українських землях в епоху пізнього Середньовіччя. I. Обговорення теоретичного матеріалу. 1. Приватна благодійність в Україні. Створення перших вищих навчальних закладів України - Острозької та Києво-Могилянської Академії як результат філантропічної діяльності видатних українських меценатів. 2. Педагогічна думка епохи Відродження про виховання доброчесностей та милосердя. II. Контроль виконання СРС. 1. Реферативні доповіді Література: 1, 7, 9, 11, 12.	
3.	<i>Заняття 3:</i> Розвиток соціальної роботи в Україні та Росії в 19- поч. 20 ст. 1. Суспільна опіка на територіях підросійської України. 2. Соціальна допомога в Галичині. II. Контроль виконання СРС. Література: 1, 7, 9, 11, 12.	2
	<i>Заняття 3:</i> Розвиток соціальної роботи в Україні та Росії в 19- поч. 20 ст. 1. Приватна благодійність в Україні. 2. Філантропічна діяльність Андрея Шептицького. II. Контроль виконання СРС. Література: 1, 7, 9, 11, 12.	
4.	<i>Заняття 4:</i> Зародження та становлення соціальної роботи у країнах Європи та Америки (сер. 19-поч. 20 ст.).	2

	I. Реформування системи опіки в епоху Просвітництва та розвитку нового суспільного устрою. 2. Оформлення наукового етапу соціальної роботи в другій половині XIX - початку XX ст. II. Контроль виконання СРС. Реферативні доповіді III. Проведення поточного тестового контролю за лекційними темами: №1-6. Література: 3, 4, 7, 9, 11.	
	<i>Заняття 4.</i> Зародження та становлення соціальної роботи у країнах Європи та Америки (сер.19-поч. 20ст.). 1. Оформлення наукового етапу соціальної роботи в другій половині XIX - початку XX ст. 2. Державна благодійність у Росії в другій половині XVIII - першій половині XIX ст. II. Контроль виконання СРС. Реферативні доповіді Література: 3, 4, 7, 9, 11.	
5.	<i>Заняття 5:</i> Розвиток і основні моделі соціальної роботи з населенням в країнах Європи та Америки в 20-80рр. I. Передумови становлення професійної соціальної роботи. II. Контроль виконання СРС. III. Проведення письмової контрольної роботи. Література: 3, 4, 7, 9, 11.	2
	<i>Заняття 5:</i> Розвиток і основні моделі соціальної роботи з населенням в країнах Європи та Америки в 20-80рр. 1.Суть процесу професіоналізації. 2.Основоположники соціальної роботи за рубежом. II. Контроль виконання СРС. Література: 3, 4, 7, 9, 11.	
6.	<i>Заняття 6:</i> Соціальна політика в Україні та СРСР та її законодавче забезпечення. I. Обговорення теоретичного матеріалу. 1. Аналіз системи соціального забезпечення та соціального виховання в перше десятиріччя після встановлення Радянської влади в Україні. 2. Радянської системи соціального захисту в 30-ті роки. II. Контроль виконання СРС. 1. Реферативні доповіді. Література: 8, 9, 10, 11.	2
	<i>Заняття 6:</i> Соціальна політика в Україні та СРСР та її законодавче забезпечення. I. Обговорення теоретичного матеріалу. 1. Завершення формування української радянської системи соціального захисту в 30-ті роки. II. Контроль виконання СРС. 1. Реферативні доповіді. Література: 8, 9, 10, 11.	
7.	<i>Заняття 7:</i> Основні форми і засади соціальної роботи з населенням в УРСР в 40-60рр. I Соціальна допомога в роки другої світової війни та повоєнний час. II. Контроль виконання СРС. III. Проведення поточного тестового контролю за лекційними темами: №7-12. Література: 8, 9, 10, 11.	2

	<i>Заняття 7:</i> Соціальний захист і допомога населенню в СРСР в 70-поч.90рр.: правовий та економічний аспект. I. Обговорення теоретичного матеріалу. 1. Соціально-економічна ситуація в Україні у 90-х роках XX ст. - на початку XXI ст. 2. Розвиток соціальної політики і соціальної роботи в незалежній Українській державі. 3. Становлення соціальної роботи і соціальної педагогіки в Україні як професійної діяльності, галузі наукових знань і навчальної дисципліни. II. Контроль виконання СРС. Література: 1, 2, 8, 9, 10.	
8.	<i>Заняття 8:</i> Соціальний захист і допомога населенню в СРСР в 70-поч.90рр.: правовий та економічний аспект. I. Обговорення теоретичного матеріалу. 1. Професійна підготовка соціальних працівників/соціальних педагогів в Україні. 2. Зарубіжний досвід організації соціальної та соціально-педагогічної роботи. II. Контроль виконання СРС. Література: 1, 2, 8, 9, 10.	2
	<i>Заняття 8:</i> Розвиток соціальної роботи в Україні у період Незалежності (90-ті рр). 1. Створення системи служб соціальної допомоги населенню. 2. Українська Асоціація соціальних педагогів та спеціалістів з соціальної роботи: напрямки та перспективи діяльності. 3. Зasadничі принципи. I. Контроль виконання СРС. III. Проведення письмової контрольної роботи Література: 11, 12, 13, 14, 15.	2
	<i>Заняття 8:</i> Розвиток соціальної роботи в Україні у період Незалежності (90-ті рр). 1. Співробітництво з державними, громадськими, політичними та релігійними організаціями. 2. Участь в розробці питань теорії та практики. I. Контроль виконання СРС. II. Проведення підсумкового контролю Література: 11, 12, 13, 14, 15.	
	Разом за семестр:	18

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

№ п/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1.	<i>Заняття 1:</i> Історія соціальної роботи як наукова дисципліна: предмет, завдання та основні поняття курсу. План I. Обговорення теоретичного матеріалу. 1. Предмет, завдання, джерела. Принципи побудови курсу. 2. Архаїчний період в історії соціальної роботи. 3. Благодійність у державах Стародавнього Сходу. 4. Соціальне виховання та суспільна опіка у Давній Греції та Давньому Римі. 5. Релігійні вірування про виховання моральних якостей та благодійність. Література: 1, 9, 11, 12.	2
2.	<i>Заняття 2:</i> Розвиток соціальної роботи в Україні та Росії в 19- поч. 20 ст. План. 1. Суспільна опіка на територіях підросійської України. 2. Соціальна допомога в Галичині. 3. Приватна благодійність в Україні. Філантропічна діяльність Андрея Шептицького. Література: 1, 7, 9, 11, 12.	2
3.	<i>Заняття 3:</i> Соціальний захист і допомога населенню в СРСР та сьогодення.: правовий та економічний аспект. План. I. Обговорення теоретичного матеріалу. 1. Соціально-економічна ситуація в Україні у 90-х роках ХХ ст. - на початку ХХІ ст. 1. Розвиток соціальної політики і соціальної роботи в незалежній Українській державі. 2. Становлення соціальної роботи і соціальної педагогіки в Україні як професійної діяльності, галузі наукових знань і навчальної дисципліни. 4. Професійна підготовка соціальних працівників/соціальних педагогів в Україні. 5. Зарубіжний досвід організації соціальної та соціально-педагогічної роботи. Література: 1, 2, 8, 9, 10.	
	Разом	8

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань (написання тез), тестування з теоретичного матеріалу тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	4
2	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	4
3	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття.	4
4	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття.	4
5	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття.	4
6	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 1-6.	4
7	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття. Консультація з вибору теми ІДЗ.	4
8	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	4
9	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	4
10	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т10, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	4
11	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т11, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	4
12	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т12, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	4
13	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т13, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	4
14	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т14, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	4
15	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т15, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	4
16	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т16, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 7-16. Захист ІДЗ.	10
Разом:		70

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

Орієнтовна тематика індивідуального завдання для самостійної роботи здобувачів

1. Започаткування соціальної роботи як окремої галузі знань.

2. Основні принципи тотожності соціальної педагогіки/ соціальної роботи?
3. Форми соціальної допомоги в архаїчному періоді.
4. Основи державного регулювання благодійності й опіки:
 - а) у Давньому Єгипті;
 - б) у Давній Греції;
 - в) у Давній Індії;
 - г) у Давньому Іраці.
5. Аристотель про обґрунтування необхідності державного виховання.
6. Перші монастирські лікарні - «будинки страждань».
7. Перші теоретичні настанови церкви у галузі суспільної опіки.
8. Християнські теологи про проблеми допомоги і опіки.
9. Періоди в історії соціальної роботи Київської Русі. Їх характеристика.
10. Основні форми княжої благодійності.
11. Форми парафіяльної благодійності.
12. Спорудження комплексу: церква, шпиталь, школа у Запорізькій Січі.
13. Причини переходу від церковної до державної системи благодійності.
14. Робітничі будинки. Мета їх створення і функціонування.
15. Провідні напрями діяльності держави у ставленні до нужденних ,як нова соціальна політика європейських держав?
16. Засоби усунення бідності , запропоновані Я.А. Коменським.
17. Трудовий коледж Джона Беллєрса.
18. Форми соціальної допомоги характерні для Росії XVI-XVII ст.
19. Історико-педагогічне значення системи виховання Джона Локка.
20. „Вільне виховання „ Ж.-Ж. Руссо.
21. Обґрунтування П. Наторпом поняття «соціальної педагогіки».
22. Український Руссо- Г.С. Сковорода
23. Обґрунтування К. Д. Ушинським гострої потреби створення соціально-педагогічної науки в період нових економічних відносин.
24. Софії Русової про суть соціального виховання.
25. Соціально-економічні зміни в європейських державах після Французької революції.
26. Характерні риси філософії епохи просвітництва.
27. Видатні підприємці другої половини XIX - початку XX ст. Запровадження заходів, спрямованих на соціальну підтримку робітників.
28. Основи теорії і практики соціальної роботи як нової професії і галузі знань.
29. Інститути опіки за правління Петра І.
30. Напрямами соціальної діяльності земських органів.
31. Добродійні справи митрополита А.Шептицького.
32. Бачення українських письменників другої половини XIX - початку XX ст. щодо розв'язку проблем соціальної опіки.
33. Головні завдання школи Г. Кершенштейнера.
34. Положення про колектив В. О. Сухомлинського як новий для педагогіки колектив.
35. Законодавство про пенсійне забезпечення по старості як самостійного виду діяльності.
36. Основні складові компоненти організаційної структури сучасної соціальної політики .
37. Основні напрями діяльності Міжнародної асоціації шкіл соціальної роботи.
38. Основні завдання та основна мета діяльності Міжнародної федерації соціальних працівників.
39. Українська асоціація соціальних педагогів та спеціалістів з соціальної роботи. Мета. завдання, функції, досвід.

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання

інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування), наочні (демонстрування, ілюстрування); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (участь у обговоренні ситуацій, самостійні роботи);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може підготувати доповідь за однією з запропонованих тем при дотриманні узгоджених з викладачем термінів їх виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які

форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти у 1 семестрі

Аудиторна робота								Контрольні заходи		Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
Перший семестр												Сума балів
Практичні заняття (мінімум 8 контрольних точок)								Тестовий контроль:		ІДЗ*	Іспит	
Т 1-2	Т 3-4	Т 5-6	Т 7-8	Т 9-10	Т 11-12	Т 13-14	Т 15-16	Т1-6	Т7-16			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)												
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	24-40	60-100**
24-40								6-10		6-10	24-40	

Примітка: *ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; Т* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль		Разом
		Перший семестр					Сума балів
Практичне заняття		Контрольна робота	Тестовий контроль		Іспит		
Тз-2	ТЗ-4		Т1-2	ТЗ-4			
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)							
3-5	3-5	12-20	6-10	6-10	30-50		60-100
6-10			12-20		30-50		

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	9	12	15
Теоретичне питання № 2	9	12	15
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	30		50

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне. Кількість завдань у контрольній роботі залежно від особливостей дисципліни визначає кафедра. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних завдань – 5 балами, практичне завдання 10 балами, загальна максимальна сума балів становить 20.

Критерії оцінювання контрольної роботи:

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та	Узагальнений зміст критерія оцінювання
--	--

сформованих компетентностей	
1	2
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Здобувач вищої освіти не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві похибки.
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь здобувача будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекидає їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів). При підготовці доповіді у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (10) за її презентацію.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 30 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 5.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–13	14–20	21–26	27–30
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	3	4	5

На тестування відводиться 30 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Здобувач може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного (в т.ч. у тестовій формі), так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

*Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.*

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів заочної форми навчання (50 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	9	12	15
Теоретичне питання № 2	9	12	15
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	30		50

*Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.*

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік

A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Зробіть порівняльний аналіз архаїчних форм допомоги в античних державах. Що лежало в їх основі?
2. Розкрийте суть християнської ідеології милосердя. Перерахуйте фактори, які мали визначальний вплив на формування соціальної допомоги в давніх слов'ян. Використайте при цьому знання курсів «Історія України», «Філософія».
3. Охарактеризуйте основні форми допомоги у давніх слов'ян.
4. Охарактеризуйте зміни, які внесло християнство в ідеологію допомоги нужденним на Русі.
5. Чому княжа допомога характеризується дослідниками як суперечливе явище? Розкрийте зміст благодійної діяльності київських князів.
6. У чому проявлявся «патерналістський контроль держави» щодо церковно-монастирської форми опіки?
7. Які риси приходської допомоги дозволяють дослідникам порівнювати її з громадською?
8. Сформулюйте основні теоретичні положення християнської літератури щодо проблем суспільної допомоги.
9. Охарактеризуйте основні тенденції у сфері соціальної допомоги європейських країн.
10. З чим пов'язана зміна статусу особи, яка потребує допомоги?
11. Співставте теологічні і соціетальні підходи до особистості користувачів соціальних послуг та їх проблем.

12. Охарактеризуйте заходи, яких докладалося проти професійного жебрацтва в Західній Європі й Російській імперії.
13. Оцініть зміни, які внесли державні підходи в ідеологію соціальної допомоги.
14. Наведіть аргументи про необхідність розвитку державної системи допомоги в певний історичний період.
15. Поясніть причини паралельного розвитку державної допомоги, приватної і громадської благодійності.
16. Роль братств і козацтва у розвитку традицій суспільної допомоги в Україні.
17. На основі знань з історії України охарактеризуйте основні фактори, що сприяли розвитку системи допомоги в певний період.
18. Розкрийте роль органів самоуправління у здійсненні соціальної допомоги.
19. Чим викликана необхідність організації нових форм соціальної допомоги в певний період? Розкрийте основні з них.
20. Чим зумовлено становлення пенсійного забезпечення, кредитної справи та кооперації?
21. У чому специфіка вирішення соціальних проблем благодійними товариствами, громадськими організаціями і приватними особами?
22. Обґрунтуйте роль соціальних досліджень у розвитку соціальної допомоги.
23. Охарактеризуйте передумови становлення професійної соціальної роботи у США і країнах Західної Європи. Порівняйте їх із подіями, що відбуваються у сфері суспільної опіки на рубежі XIX-XX ст. в Україні.
24. Використайте аналіз основних стадій професіоналізації соціальної роботи для обґрунтування її появи як окремої професії.
25. На основі вивченого матеріалу висловіть свою думку щодо бачення історії соціальної роботи «від теорій до практики» та «від практики до теорії».
26. Назвіть особливості підходів до здійснення соціальної допомоги М. Річмонд і Д. Адамс.
27. Співставте перші спроби професійної підготовки соціальних працівників в Україні і Росії та за рубежом.
28. Розкрийте суть підходів, на яких формувалася індивідуальна соціальна робота. Охарактеризуйте бачення клієнта та його проблем діагностичною та функціональною школами.
29. З чим пов'язане зародження соціальної роботи з групою? Чому в соціальній роботі розроблялися самостійні моделі роботи з групою?
30. Охарактеризуйте обставини, що викликали появу соціальної роботи в общинах.
31. Дослідники соціальної роботи говорять про взаємозв'язок американського і європейського досвіду. Наведіть конкретні приклади для підтвердження цієї думки.
32. Чим викликана багатоманітність теоретичних моделей соціальної роботи?
33. Назвіть головну ідею «держави загального добробуту».
34. Які параметри використовується при характеристиці соціальної держави?
35. Поясніть значення слів «етатизм», «патерналізм», «корпоративізм».
36. Зпрезентуйте одну з моделей соціальної роботи на прикладі конкретної держави.
37. Ваші роздуми щодо ролі соціальної роботи в Німеччині в період фашистського режиму. До якої із складових професійної діяльності (знання, навички, цінності) ці історичні події мають пряме відношення?
38. У ст. 1. Конституції України вказано, що Україна — соціальна держава. Які статті цього Основного Закону України і яким чином підтверджують це положення?
39. Використовуючи знання з історії України, охарактеризуйте зміни, які відбувалися в українському суспільстві на початку XX ст.
40. Яку модель соціального забезпечення було обрано в СРСР? Обґрунтуйте свої міркування на основі вивченого матеріалу.
41. Проаналізуйте основні напрямки соціального забезпечення у довоєнний період. Чим вони відрізнялися від тих, які практикувалися в Україні в попередні історичні часи?
42. На яких особливостях соціальної роботи в період Другої світової війни варто наголосити?
43. В яких напрямках велася соціальна робота в післявоєнний період?

44. З чим пов'язані сучасні зміни у соціальній політиці України? Як вони відображаються на практиці здійснення соціальної роботи ?

12 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Історія соціальної роботи» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою.

13 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

14. Рекомендована література:

Основна

1. Мигович І. І. Соціальна робота (вступ до спеціальності). Ужгород: Патент, 1997. 190 с.
2. Мигович І.І. Становлення соціальної роботи як науки в Україні . Соціальна політика і соціальна робота. 1998. № 1-2.С. 68-78.
3. Мигович І.І. Соціальна робота: наука і практика. Віче. 1998. №5
4. Пейн М. Сучасна теорія соціальної роботи. К, 2000. 456 с.
5. Соціальна робота в Україні: перші кроки . Під ред. В. Полтавця. К.: Видавничий дім «КМ Academia», 2000. 236 с.

Додаткова

1. Аронов Г. Українські благодійники минулого .Вітчизна. 1996. № 9-10. С. 105
2. Грига І., Іванова О. Культурні передумови виникнення соціальної роботи в Україні . 1997. № 1/1. С. 27-31. політика і соціальна робота. 1997. № 2-3 (3,4). С.95-107
3. Добродійність в Україні: минуле, сучасне, майбутнє . Ресурсний центр розвитку громадських організацій «Гурт». К., 1998. 54 с.
4. Історія України в особах: IX — XVIII ст. .Вамлинський В., Войцехівська І., Галаган В. та ін. К: Україна, 1993. 396 с.
5. Коваль М. В. Україна: 1939-1945. Маловідомі і непрочитані сторінки історії. К.: Вища школа, 1995. 194 с.
6. Коваль Л. Підготовка соціальних педагогів і соціальних працівників в Україні . Соціальна політика і соціальна робота. 1998.№ 1-2 (5-6). С. 86-96.
7. Матковська О. В. Львівське братство: культура і традиції. Кінець XVI перша половина XVII ст. Львів: Каменяр, 1996. 71 с.
8. Новіков В. Завдання соціальної політики на сучасному етапі ринкових перетворень .Соціальна політика і соціальна робота.1997. № 2-3 (3,4). С. 3-14.
9. Радько П. Г. Благодійність як важливий соціальний атрибут державності .Політична культура і політичні партії України. Аналітичні розробки, пропозиції науковців та практичних працівників К, 1997. С. 371-377.
10. Сіленко А. Соціальний захист. Політичний вимір . Віче. 1999. №12 (93).С. 83-89.
11. Соціологічна думка України: Навчальний посібник .М. В. Захарченко, В. Ф. Бурлачук, М. О. Молчанов та ін. К: Заповіт, 1996.424с.
12. Україна: Поступ у XXI століття: Стратегія економічного та соціального розвитку на 2000-2004 роки: Послання Президента України до Верховної Ради України. 2000. 93 с..
13. Церковні братства .Український історичний календар. К, 1994. 95 с.
14. Шанін Т. Соціальна робота як культурний феномен сучасності . Соціальна політика і соціальна робота. 1998. № 1-2 (5,6). С. 39-68.

15 Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу:
<https://msn.khnu.km.ua/user/profile.php?id=5754>

2. Електронна бібліотека університету . Доступ до ресурсу:

http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php

Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу:
http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.

3. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.